

KAN IK ER ZEKER VAN ZIJN DAT JE VEILIG WERKT?

Negen maanden geleden startten zes partners van vier landen een **Erasmus+ Strategic Partnership** over veiligheidscompetenties. Het partnerschap is ondersteund door de Europese Unie en beoogt innovatieve praktijken, samenwerking en uitwisseling van goede praktijken.

Het project kreeg de naam **European Theatre Technicians Education**, kortweg ETTTE. De partners zijn STTF (Zweden), DTHG (Duitsland), VPT (Nederland), OSAT (Nederland), STEPP (België) en het Kenniscentrum Podiumtechnieken RITS. Het partnerschap is een goede mix van opleidingsverstrekkers en experts uit de sector. Dit garandeert dat het project kan worden ingebed in de opleidingen en wordt gedragen door de sector. Het project start vanuit een eenvoudige vraag: hoe kunnen we mobiliteit tussen landen eenvoudiger maken en er tegelijkertijd ook zeker van zijn dat dit niet ten koste van de veiligheid gaat? Het is moeilijk om diploma's van verschillende landen te vergelijken. Veel theaters staan er weigerachtig tegenover om mensen uit andere landen aan te werven omdat ze vinden dat de diploma's onvoldoende garantie bieden op veilig werken.

Hoe kunnen we dan vertrouwen opbouwen? Het ETTTE-project gaat er van uit dat vertrouwen is gestoeld op begrip (Bedoelen we hetzelfde?) en een overeengekomen testmethode (Beoordelen we hetzelfde?) Met andere woorden, als

we een gemeenschappelijke omschrijving van veilig werken maken en we zijn het eens over hoe we die beoordelen, dan bouwen we een basis om elkaar te vertrouwen.

Anders dan de meeste projecten rond veiligheid, baseren we ons volledig op het *kunnen* (competentie). We willen er zeker van zijn dat de persoon in kwestie in staat is om veilig te werken. Misschien maakt een kleine analogie dit duidelijk: Wie heb je liefst op je podium als het brandt: iemand die het vuur kan blussen of iemand die alle brandklassen kent? Deze aanpak heeft als gevolg dat *kennis*, *wetgeving* en *attitude* altijd in functie van het *kunnen*, de competentie staan. Met andere woorden: wat je moet weten om in staat te zijn iets te doen.

Je moet dus bijvoorbeeld weten wat de verschillende brandklassen zijn om een brand te kunnen blussen, de wetgeving helpt je om brand te voorkomen en veiligheidsbewustzijn is nodig om veilig te werken.

Werken aan veiligheid in een internationale context is een uitdaging. Elk land heeft immers andere regels, andere wetgeving en een andere werkorganisatie. In de eerste fase van het project proberen we de echte verschillen in de aanpak van risico's helder te krijgen. Hoewel de regels misschien verschillen, blijven de risico's dezelfde: water blijft nat (en geleidend), de zwaartekracht werkt en elektriciteit kan pijn doen. Dat is de gemeenschappelijke basis waar we mee kunnen werken. De wetgeving

wijkt soms af, maar de geest van de wet is zo goed als identiek in de verschillende landen. De grootste uitdaging is een evenwicht te vinden tussen veiligheid en verantwoordelijkheid. De werkorganisatie, de verdeling van taken en verantwoordelijkheden over verschillende functies, verschilt van land tot land. Maar uiteindelijk zal elke noodzakelijke taak wel voorkomen in de organisatie. Met andere woorden, iemand zal die taak moeten uitvoeren.

Om er zeker van te zijn dat we erkenning kunnen verwezenlijken in heel Europa, gebruiken we de competentie definities die ontwikkeld zijn door ESCO. ESCO is een Europese database van competenties en beroepen die de arbeidsmarkt van de 28 landen samenbrengt. Op deze manier sluit het project direct aan op onderwijs, functieomschrijvingen en diploma's. We detailleren de Europese omschrijvingen zodat die bruikbaar worden om een gemeenschappelijke opleiding en beoordeling mee te bouwen.

Waar mogelijk integreren we de veiligheid in de normale activiteiten. Zo vermijden we dat veiligheid als iets apart wordt gezien in plaats van als deel van de job. Maar er zijn uitzonderingen, op het laagste niveau zijn er basiscompetenties die iedereen zou moeten hebben voor hij/zij zich op het podium begeeft. Denk maar aan 'zorgen voor je eigen veiligheid' of 'werken op hoogte'. Op het hoogste niveau zijn er dan weer meer organisatorische competenties zoals 'het coachen van medewerkers om veilig te werken' of 'maken van een risico-analyse'. Dit zijn uiteraard onafhankelijke taken.

Er zijn heel wat voordelen aan deze aanpak. Het brengt veiligheid terug naar de werkvloer, beantwoordt aan werkelijke noden en zorgt ervoor dat iedereen zich weer mee verantwoordelijk voelt voor de veiligheid.

Beoordeling is de tweede sleutel naar vertrouwen. De beoordelingsmethode wordt zo geschreven dat ze in elk land identiek kan worden uitgevoerd. Het zou dus geen verschil mogen maken in welk land je een test doet. Een kwaliteitssysteem, vertrekkend van het consortium van partners, garandeert daarbij de objectiviteit.

De beoordelingsmethode is competentiegericht, het resultaat is dan ook een ja of een nee. Je moet er zeker van kunnen zijn dat iemand die geslaagd is ook werkelijk in staat is om veilig te werken. Punten geven heeft in een dergelijk geval geen enkele zin. De Titanic slaagde er immers ook in om 75% van zijn trip af te werken, in een klassiek puntensysteem zou die dus ruim geslaagd zijn.

Het project levert meerdere resultaten af. Eerst en vooral maken we gedetailleerde **competentieomschrijvingen** die in de verschillende landen aanvaard worden. Vervolgens schrijven we de noodzakelijke onderliggende kennis uit die in open source **cursussen** ter beschikking wordt gesteld. Tenslotte ontwikkelen we een **gemeenschappelijke testmethode**. Het resultaat van dit alles kan leiden tot een Europees veiligheidspaspoort dat aantoonst dat je veilig kan werken. ■

Voor meer informatie:

ETTE <http://stage-tech-edu.eu>

ESCO <https://ec.europa.eu/esco/home>

Chris Van Goethem is onderzoeker aan het Kenniscentrum Podiumtechnieken RITS. Hij onderzoekt competentie management in de podiumsector.

<http://www.podiumtechnieken.be/onderzoek>